

מדוע לא השתתפתי בקונגרס הציוני הראשון וחצאי־צירים שאינם מקבלים אוזניות

יחיאל דהבני בקונגרס ה־25

יש פה ענין כזה, שיש צירים שלמים ויש חצאי־צירים. הציר מקבל נורא יחס, והחצאי־ציר או הסגן־ציר, רק חצי יחס. לי משלו אוזניות. הציר השלם מקבל אוזניות והסגן־ציר — לא מקבל. ככה זה גם עם תיק ציר, שהוא לא מקבל, ואינפורמציה נותנים לו רק חצי, ועוד כל מיני דברים בלתי חשובים. לפעמים הם בסדר, אבל לפעם מים הם לא מסכימים, ודורשים אוזניות, הריקים ואת כל האינפורמציה. אז מה אני יכולה לעשות? רק להסביר ולהסביר ולהסביר להם ציונות.

לא הייתי מאמין שבקונגרסים הציוניים נהוגה אפליה חמורה כזו בין צירים וחצאי־צירים, אך התנחמתי בכך שממילא זה אולי הקונגרס האחרון, מפני שבן־גוריון אמר, שציונות אין עתיד — וכיודע, מצליחים נבואותיו של בן־גוריון, כשאינן נוגעות לפרשת לבון, להתגשם. ברגע שההרור זה עולה במוחי, מתקרב אלינו איש זקן עם שפם לבן עבה. "תפוס אותו מהר!" קוראת אלי נערת המודיעין. "זה העגלון של הרצל!" ברור לכל אחד שתפסתי אותו מהר, כי חבל להשמיט מציאה כזו מהידי. המתארים אתם לעצמכם מה זה? עגלונו של הרצל!

עצרתי את יחיאל דהבני (82). שאלתי אותו אם הוא ציר לקונגרס. "בטח! בטח!" ענה, והוציא מיד את ארנקו כדי לשלוף משם שתי תעודות חשובות: מכתב ממנהל הרכבת ותדפיס של תצלום. במכתב של מנהל הרכבת היה אישור נסיעה חופשי ברכבות ישראל שהסתיים במלים אלה: "בטוחני ש' לבותיהם של מבקרי הכרטיסים ברכבת י' מלא גאווה ושמחה כאשר תנתן להם הזכות להטיע את האדם אשר שימש מוליך ומורה דרך לנשיאה של המדינה בדרך".

התעודה השניה, היתה תדפיס של תצלום מלפני 63 שנה, ובו נראה יחיאל דהבני, בחברתו של הרצל ועוד כמה גברים בסגנון פרנץ יוזף. הם עומדים עמידת גות בסימטא יפואית.

"מה דעתך על התנועה הציונית?" שאלתי את מורה הדרך לנשיא המדינה בדרך. "טובה מאוד, טובה מאוד," ענה מר דהבני.

"ואיך אתה רואה את עתיד התנועה?" "טוב מאוד. אתה יכול לכתוב: טוב מאוד."

"ומה בעיניך זה שבן־גוריון אומר שלא טוב?" "מה שבן־גוריון אומר הוא בטח צודק. מאה אחוז צודק!" ואחרי תשובה זו הוציא דהבני מכיסו שערן כסף, הקריב אותו אל אוזנו, ואחרי שראה שהשערן הולך, כיוון אותו לפי השעה שהורה שעוני שלי. "עכשיו אני צריך ללכת," אמר. "השערן הזה הוא השערן שנתן לי הרצל במתנה, ואף פעם עוד לא התקלקל. ששים ושלוש שנה, ואף פעם עוד לא התקלקל. זה שערן טוב מאוד."

כה אמר טוסבראהינדי

בלכתך אל האשה, אל תשכח לקחת אתך כמה סבליות פלגין.

המהמכני, לקסיליום היוצר ולתנוונות הגור. נה. ומסיבה זו, אין לי מספיק דם לעשות מהם פרודיה ועלי להסתפק בציטוט.

דוגמה של פרודיה ציונית טריה ישר מן הקונגרס

"התנועה הציונית יניקה את כוחה ממצוקת הגולה וממקורות יניקה שהוכנו והוכשרו במשך דורות. מקור יניקה זה זלזל בתפוז צות עצמן והוא הולך ודועך. ויש לעשות פעולה גדולה לשיבת העם לציונות — להכשרת העם ויהדות המח, זה הדור הצעיר שבגולה. במקום מצוקת הגולה יהיה למקור היניקה החדש — וזאת הגאולה וקיום האומה."

כך ישבתי ביציע, והקשבתי למסע היגיון של המדינה בדרך־חזרה, והסתכלתי בתמונתו הגדולה של בנימין (תיאודור) זאב (חלף) הרצל (44), הניצבת בקצה הבמה. בראותי את זקנו של הרצל, היו עולים בי הרהורים וזכרונות ילדות על זקנו של הרצל בספר מיקראות שעליו הייתי פתאום כביור ובכתיבה תמה.

אחר כך הקשבתי לשמחה הגדולה של אספה את באי הכנס כאשר עלה על הבמה

אלא רק בזכות הרעש הבוקע ממנו. זהו רעש מיוחד במינו, המורכב ממלמול וקול לחש, שרק לעיתים רחוקות מתערבב בו קול המצמוץ.

אולם המזגון היה אולם גדול, מלא שול־חנות, ועל כל שולחן סיעה ארבעה, המשה או ששה אנשים רכונים מעל השולחן, מתלחשים ומסתודדים. על מה מסתודדים שם? את הדבר הזה רציתי ללמוד. כיוון שהצנתי עצמי כציר ציוני נסיתי לדחוק את עצמי לתוך הקבוצות המתלחשות, אך כל אימת שהתקרבותי היו מיד מפסיקים לדבר. רק פעם אחת הצליחה אוני לנבוב חצי משפט: "המישה מנדטים זה בדיוק עשרה פרצני טים וחצי..." והשתתקו.

בסוף ניגש אלי יהודי אחד ושאל אותי באידיש:

"אתה ציר לקונגרס?"

"כן," עניתי.

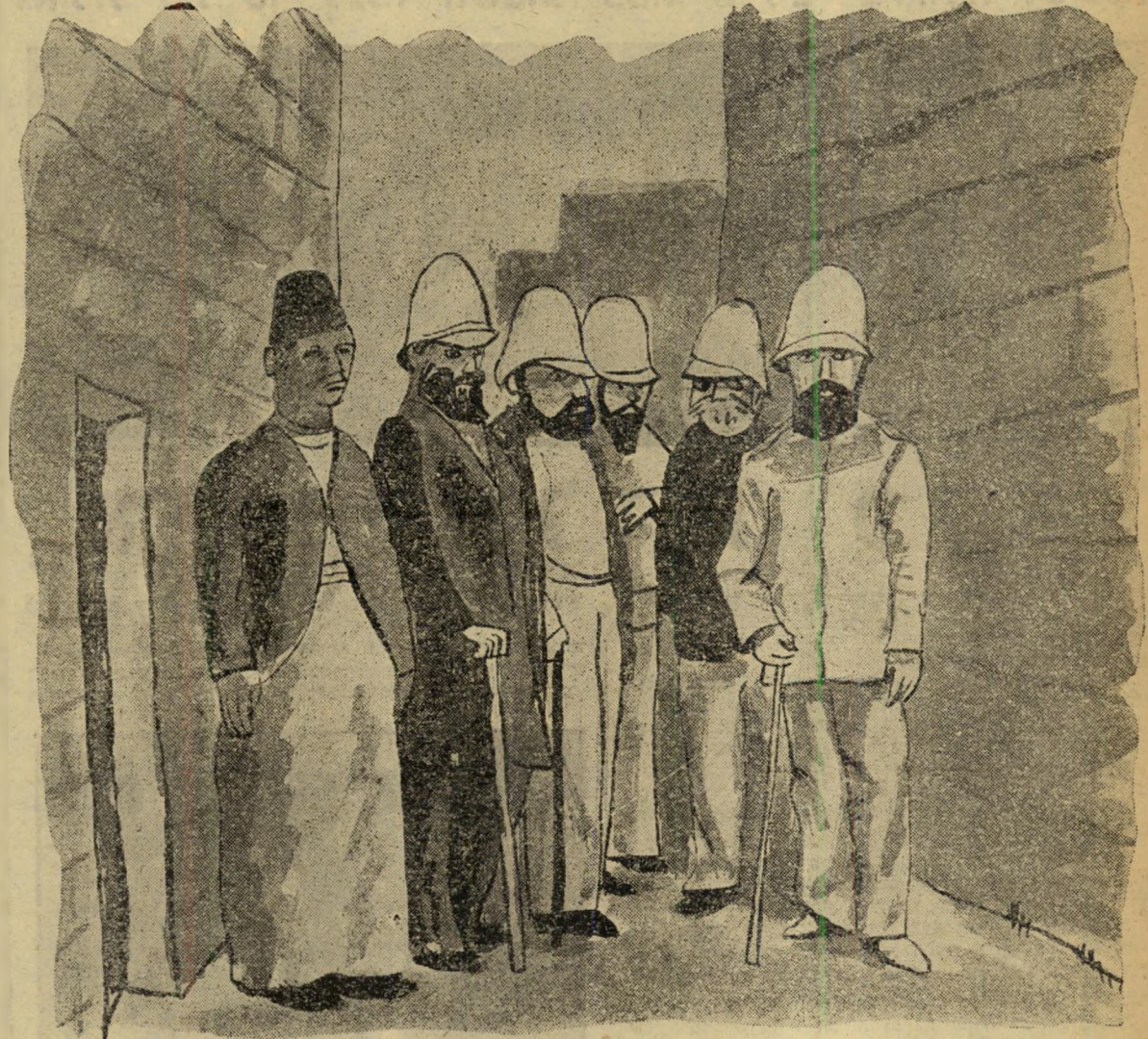
"למה אתה משקר?"

"אני משקר? מאין לך שאני משקר?"

מפני שאני מכיר את כל הצירים, וכל הצירים מכירים אותי. אתה חושב שאתה תצליח לסדר אותנו? אתה שוכח, שאנחנו הימני צירים גם בקונגרסים הקודמים, ואחרי

מסיבות בלתי תלויות בי, לא יצא לי להיות ציר באיזה שהוא קונגרס מן ה־קונגרסים הציוניים. בקונגרס ה־1, ה־2, ה־3, ה־4, ה־5, ה־6, ה־7, הייתי צעיר כדי, מתחת לגיל התקן. בקונגרסים ה־8, ה־9, ה־10, וה־11, למדתי בגן ילדים, והגננת סירבה לשחרר אותי, כפי שתבעה התנועה הציונית. אחר כך, בקונגרסים ה־12, ה־13, ה־14, ה־15, ה־16, ה־17, ה־18, ה־19, ה־20, סירבו לשחרר אותי מבית הספר העממי מאותה סיבה עצמה. אז, באה מלחמת השחרור, וכשהכל כבר היה בסדר הפכתי פתאום להיות אנטי־צירי. גי, וכך הפסדתי גם את ה־21, ה־22, ה־23, וה־24. השנה, כשמתקיים הקונגרס ה־25, גי, וכך הפסדתי גם את ה־25, אבל ברגע הייתי קרוב להפסיד גם אותו, אבל ברגע האחרון נודע לי, שבן־גוריון (איני כותב ראש הממשלה מפני שענין זה מעורפל עדיין) אמר, שלתנועה הציונית אין עתיד, וזה העלה את האפשרות, שאולי זה ה־קונגרס האחרון, ואולי לי אם אחמיק גם אותו, כמו שהחציתי כבר פעמיים את קרקס מדרנו.

כיון שההלסתי ללכת ולראות את הקוני גרס, הלכתי וראיתי את הקונגרס. נכנסתי לבנין הבלתי־מושלם של האומה, כשאני

מימין לשמאל: תיאודור וולף הרצל, ארבעה גברים אלמונים ויחיאל דהבני לפני 63 שנה

עורך הדין חיים קרונגולד (סגן אב בית דין הקונגרס) וצירי קבל עם ועדה שלא הובאו לפני בית־הדין כל תלונות על מעשי זיוף או מרמה, כי אם השגות בלבד. אישם, בין פרודור אחד לשני, נתקלתי בנערה נחמדה, נערת מודיעין. "איך הענינים?" שאלתי אותה. "לא רע," ענתה, "אלא שהחצאי־צירים לא מוכנים להשלים עם גורלם." "חצאי־צירים? מה זה חצאי־צירים?"

עשרים וחמשה קונגרסים אנו כבר מכירים אחד את השני יותר מדי טוב. ראיתי שכאן לא ילך לי או שיגיתי את הפרינציפס וחזרתי למעמד העתונאי שלי ובי תור שכזה הלכתי לשמוע את הגאומים באולם הקונגרס. כאן אתם צריכים לזכור שנאומי הקונגרס רסים הם הגאומים שמהם נוצרה אחר כך מדינת ישראל. הם אבן היסוד לקוממיות ולעצמאות, לציונות החלוצית, לסוציאליזם

מציג את עצמי כציר מאחת המדינות הדרום אמריקאיות. הצמדתי לדש מעילי את סמל הקונגרס, ובעברית רצוצה עברתי את מח' סום הסדרנים שעלייד הדלה, שהחח לי קידה עמוקה. אחרי שעברתי בתחושת זו את מסוסים הסדרנים, הגעתי למזגון. המזגון של ה־קונגרס, זה משהו מיוחד במינו. אין היא מיוחד במינו בזכות המאכל והמשקה או בזכות יופי הארכיטקטורה או המלצרות,